

بررسی ترجمه قرآن کریم به زبان آلمانی*

محمدعلی رضایی اصفهانی** و استفان فریدریش شفر**

چکیده

نوشتار حاضر به بررسی ترجمه های قرآن کریم به زبان آلمانی می پردازد. نویسنده از اهل آلمان و مشغول به تحصیل در قم می باشد به سیر تحول ترجمه های قرآن به زبان آلمانی اشاره کرده اند. ایشان بعد از ذکر فرق های ادبیاتی زبان آلمانی و زبان عربی در یک جدولی به تمام مترجمان آلمانی با ذکر مذهب و سال چاپ و مکان چاپ عرضه نموده اند و در ادامه به ترجمه برخی از مترجمان با گرایش مذهبی اشاره و به بررسی و نقد آنها پرداخته است. هدف از این نوشتار معرفی مترجمان آلمانی با گرایش ها و مذهب های مختلف بوده است.

کلید واژگان: ترجمه، آلمان، زبان، قرآن کریم

---

* تاریخ دریافت: ۱۳۹۴/۲/۲ و تاریخ تأیید: ۱۳۹۴/۵/۱.

** استاد جامعه المصطفی العالمیه: rezace@quransc.com

** دانشجوی (آلمانی) کارشناسی ارشد جامعه المصطفی العالمیه: schaefer001@gmail.com

مقدمه

اگر قصد ترجمه یک داستان را داشته باشیم، دقت چندانی در انتقال کلمات لازم نیست، بلکه مهم این است که داستان در زبان مقصد همانی باشد که در زبان مبدأ بوده است. اگر بخواهیم یک شعر را ترجمه کنیم باید هم متن و مفهوم شعر و هم شکل شاعرانه آن انتقال پیدا کند؛ چه قصد شاعر در به کارگیری کلمات در شعر، هم معنا و هم ردیف بودن کلمات است؛ بنابراین ترجمه شعر به مراتب سخت‌تر از ترجمه یک داستان است. در این حالت مترجم معمولاً تمرکز خود را بر انتقال مفهوم شعر می‌گذارد و در عین حال سعی می‌کند از کلماتی موزون در زبان مقصد استفاده نماید. در ترجمه قرآن کریم در بسیاری مواقع مفاهیم عمیق آیه بر ما پوشیده است. قرآن معجزه بزرگی است و ارائه ترجمه‌ای برای آیات این کتاب که دقیقاً منطبق بر آیه باشد و همان معجزات موجود در قرآن را در خود نهفته داشته باشد، کاری بس دشوار است؛ علاوه بر آن، ارائه ترجمه‌ای که فصاحت و بلاغت اعجاز‌آمیز قرآن را نیز در خود داشته باشد، مشکل را دشوارتر می‌کند؛ بنابراین، یک ترجمه خوب از قرآن باید همه تفسیر و تأویل معنوی و علمی قرآن را به همراه داشته باشد و هم زیبایی کلام الهی را ارائه نماید.

یکی از مسائلی که بر چگونگی ترجمه قرآن تأثیر مستقیم دارد، تفسیر مترجم از آیات می‌باشد. این تفسیر می‌تواند به دلائل عمدی مانند تعصب بر مذهبی خاص یا دلائلی غیرعمدی مانند نداشتن دانش علمی در زمان ترجمه، تفسیری نادرست باشد. این تفسیر نادرست بی شک بر روی ترجمه تأثیر گذاشته و آنچه در نهایت به وجود می‌آید، انتقال دهنده مقاصد الهی و مفاهیم عمیق موجود در کتاب نمی‌باشد.

در هر صورت، دین اسلام برای تمام انسان‌هاست و با توجه به اینکه اکثر قریب به اتفاق مردم آلمان هیچ گونه آشنایی با زبان عربی ندارند، باید به گونه‌ای پیام قرآن برای آنها نیز بیان شود و این کار تنها با ترجمه این کتاب عظیم آسمانی امکان‌پذیر می‌باشد.

اولین ترجمه قرآن کریم به زبان آلمانی، اکنون در دست ما نیست؛ بنابراین، بررسی کیفیت آن نیز بر ما میسر نیست. چنان که گزارش شده، آن ترجمه به صورت مستقیم از قرآن مجید که به زبان عربی است، گرفته نشده، بلکه با دو زبان واسطه به زبان آلمانی ترجمه شده است. با توجه به اینکه در هر ترجمه از قرآن کریم ممکن است نقص‌هایی وجود داشته باشد، احتمال دارد که آن ترجمه نیز بی‌بهره از نواقص زیاد نباشد.

از انتشار آن ترجمه تاکنون قرآن کریم چندین بار از سوی مترجمانی با ملیت‌های گوناگون و مذاهب مختلف به زبان آلمانی ترجمه شده است. بدیهی است که این ترجمه‌ها کیفیت متفاوتی دارند و برخی از آنها پذیرفتنی نیستند؛ مانند ترجمه مولانا صدرالدین که به علت عدم تسلط او و همکاریش به زبان آلمانی، ترجمه‌ای بسیار ضعیف است و مفاهیم عالی قرآن در آن ترجمه نشده است.

باید گفت با همه ترجمه‌هایی که تاکنون صورت گرفته است، هنوز ترجمه‌ای که تمام رمز و رازهای زبانی قرآن و اشارات عرفانی آن را بتواند بازگو کند، صورت نگرفته و شاید هرگز نیز ترجمه‌ای درست و واقعی از قرآن در هر زبانی امکان‌پذیر نباشد و زبان آلمانی نیز از این نکته مستثنا نیست.

تاریخچه ترجمه قرآن کریم به زبان آلمانی

این ترجمه فقط در دسترس عده‌ای خاص قرار داشت. درست چهار قرن بعد، یعنی در سال ۱۵۴۳ م. این ترجمه با نظرخواهی و نیز با مقدمه‌ای از مارتین لوتر، مصلح دینی کلیسای عیسوی و بانی مذهب پروتستان، در شهر بازل سوئیس به چاپ رسید و در دسترس عالمان علوم دینی قرار گرفت. بعدها نیز ترجمه‌هایی به زبان‌های ایتالیایی، هلندی، فرانسوی، انگلیسی و آلمان انتشار یافت که در ابتدا اساس کار مترجمان همین متن لاتین قرآن بود.

زبان آلمانی در کشورهای آلمان، اتریش، بخش بزرگی از سوئیس و کشور کوچک لیختن اشتاین تکلم می‌شود و حدود صد میلیون گویش‌ور دارد، ولی آلمان از این نظر که نخستین اسلام‌شناسان اروپا را در خود پرورش داده، برای جهان اسلام اهمیت خاصی دارد. ترجمه به زبان آلمانی توسط مسلمانان از میانه‌های قرن بیستم آغاز شده است و از این جهت در حوزه متون دینی و اسلامی نمی‌توانیم مقالات یا منابع زیادی به این زبان پیدا کنیم. در زیر تعدادی از ترجمه‌های مطرح قرآن کریم به زبان آلمانی معرفی می‌شود و سپس لیست تمامی ترجمه‌ها در یک جدول عرضه می‌گردد.

۱. سالمون شوایگر (Salomon Schweigger)

اولین ترجمه قرآن به زبان آلمانی در قرن ۱۷ انجام شد. در سال ۱۶۱۶ م. سالمون شوایگر این ترجمه را انجام داد. این ترجمه بر مبنای ترجمه‌ای از نسخه اندریا اریوآبینه (Andrea Arrivabene) به زبان ایتالیایی بود که در سال ۱۵۴۷ م. انجام شده بود که آن نیز خود بر مبنای ترجمه لاتینی روبرت فون کتون صورت گرفته بود.

۲. فریدریش روکرت (Friedrich Rückert)

ترجمه شاعر و زبان‌شناس و شرق‌شناس آلمانی فریدریش روکرت از قرآن در قرن ۱۹، از حیث زبان‌شناسی و به لحاظ زیبایی‌شناسی، شاهکاری در زبان آلمانی به شمار می‌رود؛ هر چند کاملاً دقیق و عیناً مطابق با متن اصلی نیست، اما برای نخستین بار سبک قرآن و زیبایی و شکوه آن را به خواننده آلمانی‌زبان می‌نماید و او را به شگفت و تحسین وامی‌دارد. نبوغ روکرت در فراگیری زبان‌های گوناگون، زبانزد خاص و عام بود. او که به زبان‌های یونانی کهن، لاتین، سنسکریت، فارسی، عربی و ترکی تسلط داشت، خیلی زود خود را با قرآن و ترجمه آیاتی از آن مشغول داشت و با آن انس و الفت گرفت. او نخست پاره‌ای از ترجمه‌های شاعرانه خود را از آیات قرآن در سال ۱۸۲۴ م. منتشر کرد.

مجموعه دست‌نوشته‌های روکرت از ترجمه قرآن که متأسفانه دربرگیرنده تمام متن اصلی نیست، پس از مرگش و در سال ۱۸۸۸ م. به مناسبت صدمین سالگرد تولد او و به خواست خاندانش به کوشش آگوست مولر شرق‌شناس آلمانی، به چاپ رسید، در حالی که از آن زمان تاکنون این ترجمه بی‌نظیر و ارزشمند گمنام و مهجور مانده بود. اکنون پس از گذشت بیش از صد سال از اولین چاپ آن، به صورتی نفیس و با کمال زیبایی و پاکیزگی به کوشش هارتموت بوبتیزین و با توضیحات و اشارات سودمند وولف دیتیریش فیشر منتشر شده است.

روکرت از همان آغاز کار ترجمه قرآن، در صدد ترجمه متن کامل قرآن نبود؛ از این‌رو، در دست‌نوشته‌های او گاه آیات و حتی سوره‌ای از قلم افتاده است.

۳. لودویگ المن (Ludwig Ullmann)

هدف لودویگ المن از ترجمه قرآن کریم که در سال ۱۸۴۰ م. صورت گرفته است، این بود که نشان دهد پیامبر اکرم ﷺ قرآن را از یهود گرفته است؛ مثلاً بخش «و ما انزل من قبلک» را به درستی ترجمه نکرده، بلکه آن را به صورت «و ما انزل الیک» ترجمه نموده است یا مثلاً در ترجمه حروف تأکید مانند «انما» در بعضی آیات از کلماتی استفاده کرده که معنای دقیق این کلمه را نمی‌رساند؛ برای نمونه، در آیه تطهیر کلمه «انما» را که رابط بین دو جمله می‌باشد، به گونه‌ای ترجمه کرده است که استنباط شود مصداق اهل بیت (علیهم‌السلام) همسران پیامبر اسلام ﷺ می‌باشند.

۴. رودی پارت (Rudi Paret)

ترجمه مهم دیگری که به زبان آلمانی صورت گرفته، متعلق به رودی پارت است که در سال ۱۹۶۶ م. عرضه شد. این اثر شامل ترجمه آیات، شرح ترجمه و فهرست واژگان قرآنی است و برای نخستین بار توسط شهید آیت‌الله بهشتی به ایرانیان معرفی شد. رودی پارت برای انجام این ترجمه حدود سی سال زمان صرف کرده بود و شرح پانزده صفحه‌ای وی برای ترجمه عبارت «بسم‌الله الرحمن الرحیم» بیانگر تلاش بسیار زیاد وی برای ارائه ترجمه‌ای صحیح و کامل است.

۵. عادل تئودور خوری (Adel Theodor Khoury)

این ترجمه که در سال ۱۹۸۷ م. انجام شده است، از ترجمه‌های خوب و قابل تقدیر می‌باشد. وی پس از انجام آن، چندین سال بعد ۱۲ جلد از کتابی را منتشر نمود که علاوه بر ترجمه قرآن، تفسیر آیات این کتاب آسمانی را نیز به زبان آلمانی شامل بود. وی در ضمن تفسیر، در آیاتی که لازم می‌داند، تشابهات بین قرآن، انجیل و تورات را نیز بررسی می‌کند. هدف اصلی نویسنده از انتشار این کتاب، اتحاد بین اسلام و مسیحیت است؛ لذا با توجه به اینکه تعداد مسلمانان اهل تسنن از شیعیان به مراتب بیشتر است، در کتاب بیشتر تفاسیر مورد قبول سنن اهل تسنن ذکر شده است. کیفیت ترجمه کتاب خوب می‌باشد، اما نویسنده در برخی موارد می‌توانست از واژه‌های مناسب‌تری در زبان آلمانی استفاده کند.

۶. احمد دنفر (Ahmed von Denffer) و یوسف کون (Yusuf Kuhn)

این ترجمه که در سال ۲۰۰۹م. انجام شده است، مستقیماً از خود کتاب قرآن به زبان عربی نبوده، بلکه از روی یکی از ترجمه‌های قرآن به زبان انگلیسی صورت گرفته است.

ویژگی‌های ترجمه قرآن کریم به زبان آلمانی

تفاوت‌های زبان آلمانی و زبان عربی که به نوعی در ترجمه قرآن تأثیرگذار است، در ذیل توضیح داده می‌شود:

۱. در زبان عربی در جملات اسمی، فعل وجود ندارد و فعل «کان» در آن مستتر می‌باشد، اما در زبان آلمانی مانند زبان فارسی جملات حتماً دارای فعل است که مبتدا و خبر را به هم مرتبط می‌نماید؛ بنابراین، در ترجمه جملات اسمیه فاقد فعل از زبان عربی به آلمانی باید دقت کامل صورت گیرد.

۲. در زبان آلمانی سه جنسیت مؤنث، مذکر و خنثی (نه مؤنث و نه مذکر) وجود دارد، ولی در زبان عربی دو جنسیت مؤنث و مذکر وجود دارد؛ از این رو، باید توجه شود که مؤنث‌ها و مذکرهای مجازی در زبان آلمانی و عربی متفاوت است که مترجم باید در این مقوله نیز دقت کافی را مبذول نماید.

۳. در زبان عربی در صیغه مخاطب بین مذکر و مؤنث تفاوت وجود دارد، حال آنکه در زبان آلمانی چنین تفاوتی وجود ندارد؛ بنابراین، اگر در جمله‌ای از قرآن کریم که با صیغه مخاطب گفته شده و جنسیت در آن مهم است؛ لازم است این جنسیت به گونه‌ای در ترجمه آلمانی آشکار گردد تا ترجمه دقیق صورت گیرد.

۴. تشبیه در زبان آلمانی به شکل صیغه جداگانه‌ای وجود ندارد و برای مشخص کردن آن می‌توان از کلمه «beide» (فارسی: هر دو) استفاده کرد؛ این کلمه معمولاً برای جفت یعنی دو نفر استفاده شده و شکلی روان و زیبا به متن می‌دهد.

۵. در زبان عربی صفات بعد از اسم آورده می‌شود، ولی در زبان آلمانی صفت قبل از اسم می‌آید؛ لذا در مورد صفت و موصوف باید دقت شود.

۶. در زبان عربی به خصوص در مورد آخرت و معاد از جملاتی با زمان ماضی استفاده می‌شود و این بدان معناست که موضوع آن خبری در آینده است؛ ولی نسبت به زمان گفتار آن، در گذشته رخ داده است. این گونه جملات در زبان آلمانی می‌تواند به سه شکل ترجمه شود:

الف) از زمان گذشته استفاده شود که در این صورت ویژگی آینده بودن خبر با توجه به متن جمله مشخص می‌شود.

ب) از زمان آینده استفاده شود.

ج) در زبان آلمانی زمانی از نوع آینده وجود دارد که اتفاقش نسبتاً در گذشته است (یعنی مشخص شد که در جنت یا جهنم است و روز قیامت بود). این دقت در زمان یعنی مستقبل بودن جمله ماضی بدون قرینه در جملات عربی وجود ندارد.

۷. بعضی از واژگان عربی در زبان آلمانی ترجمه مستقیم ندارد.

۸. در زبان عربی می‌توان از انواع تأکیدات استفاده کرد؛ بنابراین، می‌توان در یک جمله چندین بار بر یک موضوع تأکید نمود. در زبان آلمانی هم این امکان وجود دارد، ولی لازم است برای ترجمه این تأکیدات دقت کافی صورت گیرد.

لیست ترجمه‌های قرآن کریم به زبان آلمانی

همان‌طور که گفته شد، ترجمه‌های متعددی از قرآن کریم به زبان آلمانی وجود دارد. لیست این ترجمه‌ها در جدول ذیل آورده شده است.

جدول ترجمه‌ها به زبان آلمان

ردیف	سال نوبت چاپ اول	چاپ	مترجم	مذهب	تعداد صفحات	مکان نشر	ناشر
۱	۱۵۴۳		Theodor Bibliander تئودور بیبلی اندر	مسیحی	نامشخص	Basel - Schweiz باسل سوئیس	نامشخص
۲	۱۵۴۳		Johann Albrecht یوهان آلب رچت Widmannstetter ویدمنستتر	مسیحی	نامشخص	Nürnberg نورنبرگ	نامشخص
۳	۱۶۱۶	۱۶۲۳ و ۱۶۵۹ و ۱۶۶۴	Salomon Schweigger سالمون شوایگر	مسیحی	۲۶۷	Nürnberg نورنبرگ	Verlag Nürnberg
۴	۱۶۸۸		Johan Lange یوهان لانگی	مسیحی	نامشخص	Hamburg همبورگ	Hamburg
۵	۱۷۰۳		David Nerreter دیوید نرتتر	مسیحی	نامشخص	Hamburg نورنبرگ	Verlag Nürnberg ناشر نورنبرگ

ردیف	سال نوبت چاپ اول	چاپ	مترجم	مذهب	تعداد صفحات	مکان نشر	ناشر
۶	۱۷۴۶		Theodor Arnold تئودور آرنولد	ناشناخت	۹۷۲	Lemgo لمگو	J. H. Meyer
۷	۱۷۷۲		Prof. David Friedrich Megerlin پروفسور دیوید فریدریش مگرلین	مسیحی	۸۷۶	Frankfurt فرانکفورت	Meyer Garbe
۸	۱۷۷۳	۱۷۷۵, ۱۷۷۴ Der Koran oder das Gesetz für die Muselmänner قرآن یا قنون برای مسلمانان	Friedrich Eberhard Boysen فریدریش ابرهارد بویسن	مسیحی	۶۷۸	Halle هله	Bebauer
۹	۱۸۱۰	۱۸۱۰-۱۸۰۸ ترجمه کامل نیست	Josef Hammer-Purgstall ژوزف همر پرگستال	ناشناخت	نامشخص	ناشناخت	نامشخص
۱۰	۱۸۲۸	۱. Auflage (Überarbeitung von Der Koran oder das Gesetz für die Muselmänner)	Friedrich Günther S. Wahl فریدریش گونتر واهل	ناشناخت	۸۷۹	Halle هله	Gebauer
۱۱	۱۸۴۰		Ludwig Ullmann لودویگ آلن	یهودی	۵۶۳	Krefeld کریفلد	Funcksche Buchhandlung
۱۲	۱۸۸۸		Friedrich Rückert فریدریش روکرت	مسیحی	۵۶۴	Frankfurt فرانکفورت	J. D. Sauerländer
۱۳	۱۸۹۰		Martin Klamroth مارتین کلمروت	نامشخص	۱۲۸	Hamburg همبورگ	Herold
۱۴	۱۸۹۴		Dr. Bernhard Spieß دکتر برنهارت اسپیس	نامشخص	۱۱۸	Berlin برلین	Verlag d. bibliograph. Bureaus

ردیف	سال نوبت چاپ اول	چاپ	مترجم	مذهب	تعداد صفحات	مکان نشر	ناشر
۱۵	۱۸۹۵		Hubert Grimme هوبرت گریمی	نامشخص	۱۶۴	Münster مونستر	Aschendorf
۱۶	۱۹۰۱	چاپ دوم ۱۹۵۰	Theodor Friedrich Grigull تئودور فریدریش گریگول	نامشخص	۵۱۲	Halle هله	Otto Hendel
۱۷	۱۹۰۱		Max Henning ماکس هنینگ	مسیحی	۶۱۱	Leipzig لایپزیگ	Ph. Reclam Jun.
۱۸	۱۹۱۶		Lazarus Goldschmitt لازاروس گولدشمیت	یهودی	۷۸۷	Leipzig لایپزیگ	Julius Klinkhardt
۱۹	۱۹۲۸	چاپ دوم ۱۹۶۴ ترجمه احمدی	Maulana Sadr-ud-Din مایولانا صدرالدین	مسلمان	۱۰۲۲	Berlin برلین	Muslimische Revue
۲۰	۱۹۵۴	ترجمه احمدی	Mirza T. Ahmad (Ahmadijja) میرزا احمد (احمدی جا)	احمدی	۶۵۳	Rabu - Pakistan ربوا پاکستان	Ahmadijja
۲۱	۱۹۵۷	موضوعی	Henry Mercier هنری مرسی ار	ناشناخت	۳۳۳	Tangar - Marokko تانگر مرکش	Eurafrika
۲۲	۱۹۵۹	ریشه ترجمه آلمان	L. W. Winter (Ullmann) وینتر (آلمن)	ناشناخت	۵۰۶	München مونخ	Goldmann
۲۳	۱۹۶۶	ترجمه با مطابقت چاپ اول	Rudi Paret رودی پرت	مسیحی	۵۵۵ + ۵۲۴	Stuttgart ستوتگرت	Kohlhammer
۲۴	۱۹۸۳	ترجمه کامل نیست	Bavaria - 1 (Al-Islam) Hrsg. Fatima Grimm, Khafagy باواریا-۱ (الاسلام) فاطمه گریم خفاجی	مسلمان	.Bde ۲۵	München مونخ	SKD-Bavaria - Islam. Zentrum
۲۵	۱۹۸۵	تا ۲۰۰۴/۱۰ (هنوز سوره ۱۷، ۴۵-۱۱۴)	Al-Fadschr (Zeitschrift) Hrsg. Islamisches Zentrum ترجمه توسط مرکز اسلامی هامبورگ صورت گرفته و هر بخش در مجله منتشر چاپ شده است	مسلمان	جز ۱۱۷	Hamburg هامبورگ	Islam. Zentrum

ناشر	مکان نشر	تعداد صفحات	مذهب	مترجم	چاپ	سال نوبت چاپ اول	ردیف
Islam. Bibliothek	Köln کولون	۸۹۴	مسلمان	Muhammad Rassoul محمد رسول		۱۹۸۶	۲۶
GTB Siebenstern	گوترسلو	۶۱۴	مسیحی و مسلمان	Adel Theodor Khoury + M.S. Abdullah عادل تتودور خوری . عبدالله		۱۹۸۷	۲۷
Islam.Zentrum München	München - Pakistan مونخ - پاکستان -	۵۰۴	مسلمان	Ahmad v. Denffer احمد دنفر		۱۹۹۶	۲۸
SKD-Bavaria	München مونخ	۳۰۶۰	مسلمان	Bavaria – 2 Hrsg. Fatima Grimm, Khafagy باواریا-۲ فاطمه گریم . خفاجی	۱۹۹۸-۱۹۸۳	۱۹۹۸	۲۹
Diederichs	München مونخ	۵۱۹	مسلمان	Murad Wilfried Hoffmann (Henning-2) مراد ویلفرید هوفمن (هنینگ-۲)	ریشه هنینگ	۱۹۹۹	۳۰
Hakikat	Istanbul - Türkei استنبول - ترکیه	۵۸۳	مسلمان	Ömer Öngüt اومر اونگوت		۱۹۹۹	۳۱
Al-Azhar	Kairo - Ägypten قاهر - مصر	+ ۱۰۵۰ ۱۰۵۰	مسلمان	Moustafa Maher (Al- Azhar) مصطفی ماهر (الازهر)		۱۹۹۹	۳۲
ADIP-Verlag	Offenbach افنباخ	۴۲۲	مسلمان	Muhammad Amir Zaidan محمد امیر زیدان		۲۰۰۰	۳۳
Jajarmi Publications	Tehran - Iran تهران - ایران	۷۷۳	مسلمان	Siegried Yamini (Schulz) سیگرید یمینی (شولز)	ریشه ترجمه آلمان - زمستانی	۲۰۰۱	۳۴
Gütersloher Verlagshaus Mohn	Gütersloh گوترسلو	۵۴۲۲	مسیحی و مسلمان	A.Th.Khoury + Muh. Salim Abdullah عادل تتودور خوری محمد سالم عبدالله	۲۰۰۱ - ۱۹۹۰	۲۰۰۱	۳۵

ناشر	مکان نشر	تعداد صفحات	مذهب	مترجم	چاپ	سال نوبت چاپ اول	ردیف
König Fahd Komplex	Medina – Saudi Arabien مدینه – عربی سود	۶۲۳ + ۶۲۳	مسلمان	Nadeem Elyas + Abdullah Frank Bubenheim		۲۰۰۲	۳۶
Ansariyan Publications	Qom - Iran قم – ایران	۶۰۴	مسلمان	Mohammad Ahmed Rasoul (ناشر) احتمال قویتر مصطفی ماهر (ردیف ۳۱)		۲۰۰۲	۳۷
Wissenschaftl. Buchgesellschaft	Darmstadt درمستات	۳۸۷	مسیحی	Prof. Dr. Hans Zirker پروفسور دکتر هنس زیرکر		۲۰۰۳	۳۸
Ahmadiyya Anjuman Isha'at Islam Lahore Inc.	Dublin – OH/USA دابلین – وهاو/آمریکا		مسلمان	Maulana Muhammad Ali, مولانا محمد علی ترجمه احمدی لاهوره ترجمه از انگلیسی: Dr. Peter Willmer دکتور پتر ویلمر		۲۰۰۶	۳۹
Herder	Frankfurt فرایبورگ	۶۸۸	مسلمان	Ahmad Milad Karimi احمد میلاد کریمی		۲۰۰۹	۴۰
Patmos	Düsseldorf دوسلدورف	۱۲۶۲	مسلمان	محمد اسد رساله قرآن کریم: ترجمه و تفسیر Die Botschaft des Koran: Übersetzung und Kommentar; übersetzt von Ahmad von Denffer, Yusuf Kuhn.		۲۰۰۹	۴۱
Willeke Fontäne	Offenbach افنباخ		مسلمان	علی ونال، قرآن و ترجمه با توضیحات و نقات Ali Ünal, Der Koran und seine Übersetzung mit		۲۰۰۹	۴۲

ناشر	مکان نشر	تعداد صفحات	مذهب	مترجم	چاپ	سال نوبت چاپ اول	ردیف
				Kommentar und Anmerkungen. اصل انگلیسی: The Qur'an with Annotated. Interpretation in Modern English (2006). ترجمه به آلمانی: فاطمه گریم / ویلهلم ویلیکه. ناشر: محمد مرتک / ویلهلم			
S.H. Beik	München مونیخ	۸۳۱	نامشخص	Hartmut Bobzin هارتموت بابزین		۲۰۱۰	۴۳
Verlag für Weltreligionen	Berlin برلین	۷۰۰ + ۷۵۱	نامشخص	Prof. Angelika Neuwirth: Band 1: Frühmekkanische Suren. Poetische Prophetie. Korantext in Umschrift und neuer deutscher Übersetzung. Band 2: Mittelmekkanische Suren: Ein neues Gottesvolk پروفسور انگلیکا نوویرت جلد اول اولین سوره مکی شاعرانه. جلد دوم آخر سوره مکی مردم خداپرست جدید.	۲ جلد	+ ۲۰۱۲ ۲۰۱۴	۴۴

تقسیم‌بندی ترجمه‌های قرآن کریم

همان‌طور که گفته شد دو نکته در کیفیت ترجمه قرآن نقشی اساسی دارد: اول مذهب مترجم و دوم رشد علمی در زمان مترجم و دانش وی از آن. در این تحقیق ترجمه‌های مختلف از کتاب قرآن کریم بر اساس این دو مهم، تقسیم‌بندی شده‌اند.

تقسیم‌بندی ترجمه‌های قرآن بر اساس مذهب مترجم

دین و مذهب مترجم در ترجمه قرآن کریم نقش مهمی دارد. ترجمه‌های قرآن کریم بر این اساس به سه گروه تقسیم‌بندی می‌شود:

۱. غیرمسلمان و اهل کتاب؛

۲. سنی؛

۳. شیعی.

قبل از بررسی برخی از ترجمه‌های قرآن به زبان آلمانی، لازم است به رابطه میان تسلط مترجم قرآن به زبان عربی و کیفیت ترجمه قرآن اشاره‌ای داشته باشیم؛ چرا که تسلط مترجم بر زبان عربی نیز در کیفیت ترجمه تأثیر بسزایی دارد. بر این اساس نیز ترجمه‌های کتاب قرآن کریم به چهار گروه تقسیم‌بندی می‌شود:

۱. زبان عربی زبان مادری مترجم است.

۲. زبان عربی زبان مادری مترجم نیست؛ ولی وی به خوبی بر این زبان تسلط دارد.

۳. مترجم تسلط کمی بر زبان عربی دارد.

۴. مترجم زبان عربی را نمی‌داند.

در صورت اخیر، مترجم برای ترجمه قرآن کریم از یکی از ترجمه‌های این کتاب به زبان دیگری که بر آن مسلط است استفاده کرده است. چنین ترجمه‌هایی را می‌توان به سه زیرگروه تقسیم نمود:

۱. ترجمه مستقیم از عربی به آلمانی: در این حالت در ضمن ترجمه لازم است از یک فرد مسلط بر زبان عربی استفاده نمود.

۲. ترجمه به واسطه زبان میانی: در این حالت برای ترجمه قرآن کریم به زبان مقصد، از قرآنی که به یک زبان دیگر ترجمه شده است، استفاده می‌شود.

۳. ترجمه با چندین زبان میانی: در این حالت برای ترجمه قرآن کریم به زبان مقصد، از قرآنی که خود با واسطه زبان میانی ترجمه شده است، استفاده می شود. بدیهی است احتمالاً نقص در این نوع ترجمه بیشتر است؛ چرا که به جای کتاب اصلی از ترجمه‌ای استفاده شده که خود ترجمه یک ترجمه است.

در زیر چندین ترجمه از قرآن کریم را بر اساس مذهب مترجم بررسی می‌کنیم:

۱. مترجم با مذهب احمدی - مولانا صدر الدین

مولانا صدر الدین، که اولین مسجد را در شهر برلین، تأسیس کرده تصمیم گرفت قرآن کریم را به زبان آلمانی ترجمه نماید. وی که خود آشنایی بسیار کمی با زبان آلمانی داشت، برای این منظور از کمک های یک همکار بهره گرفت. همکار وی فردی مسلط به زبان آلمانی بود که البته هیچ تسلطی به زبان عربی نداشت؛ لذا این ترجمه که در سال ۱۹۶۴م. انجام شد، ترجمه بسیار ضعیفی می‌باشد. برای مثال چندین آیه از قرآن کریم و ترجمه آنها بررسی می‌شود:

الف) آیه ۳۳ سوره احزاب

﴿وَقَرْنَ فِي بُيُوتِكُنَّ وَلَا تَبَرَّجْنَ تَبَرُّجَ الْجَاهِلِيَّةِ الْأُولَىٰ وَأَقِمْنَ الصَّلَاةَ وَآتِينَ الزَّكَاةَ وَأَطِعْنَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ إِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيُذْهِبَ عَنْكُمُ الرِّجْسَ أَهْلَ الْبَيْتِ وَيُطَهِّرَكُمْ تَطْهِيرًا﴾

und haltet euch auf in euren Häusern, und zeigt euren Schmuck nicht wie in der vergangenen Heidenzeit; ferner verrichtet das Gebet und entrichtet die Armensteuer, und gehorcht Gott und seinem Abgesandten! Gott trachtet nur danach, daß Er den Schmutz von euch fernhalte, o Hausgenossinnen des Propheten. Und euch völlig in Reinheit bringe.

ترجمه آلمانی به فارسی: و در خانه‌تان بمانید، و نشان ندهید جواهرتان مانند جاهلیت همچین نماز را به پا گزارید و زکات بدهید و اطاعت کنید خدا را و پیامبرش را خدا فقط دنبال این است که کثافت را از شما دور کند، همخانگان (مؤنث) پیامبر. و شما را کاملاً پاک کند.

بخشی از انتقاداتی که بر این ترجمه وارد است عبارت است از: حرف تأکید «انما» که به درستی ترجمه نشده است؛ تبدیل صیغه مؤنث به مذکر (یعنی همه کلمه‌های مذکر جز ترجمه «اهل بیت» به صیغه مؤنث ترجمه کرده؛ واژه «اهل بیت» به همسران ترجمه شده است؛ چگونگی نقطه‌گذاری در ترجمه نیز درست نمی‌باشد.

یکی از اهداف مولانا صدرالدین این بود که مردم آلمان را با اسلام آشنا کند. وی در ترجمه خود برای هر آیه توضیحاتی را نیز آورده که در واقع، تفسیر آن می‌باشد. وی که مذهب احمدی دارد، بر خلاف دیگر مسلمانان معتقد است حضرت عیسی علیه السلام به صلیب کشیده شد و در اثر آن از دنیا نرفته است و پس از آن به زندگی خود ادامه داده است.

(ب) آیه ۱۵۷ سوره نساء

﴿وَقَوْلِهِمْ إِنَّا قَتَلْنَا الْمَسِيحَ عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ رَسُولَ اللَّهِ وَمَا قَتَلُوهُ وَمَا صَلَبُوهُ وَلَكِنْ شُبِّهَ لَهُمْ وَإِنَّ الَّذِينَ اخْتَلَفُوا فِيهِ لَفِي شَكٍّ مِمَّنْهُ مَا لَهُمْ بِهِ مِنْ عِلْمٍ إِلَّا اتِّبَاعَ الظَّنِّ وَمَا قَتَلُوهُ يَقِينًا﴾

und wegen ihrer Rede: „Wir haben ja Messias, Jesus, Sohn der Maria, den Gesandten Gottes, ermordet“; doch konnten sie ihn ja nicht töten, noch am Kreuz sterben lassen, sondern es erschien ihnen bloß so, und diejenigen, die das Gegenteil in dieser Sache behaupten, sind ja selber im Zweifel darüber; sie haben darüber keine Sicherheit, sondern folgen einer Vermutung, da sie ihn ja nicht für sicher getötet hatten.

کلمه «قتل» به «ermorden (Ä)»: ترجمه شد در زبان آلمانی این امکان هست که کلمه «قتل» را با چند کلمه دیگر از قبیل morden, ermorden, umbringen, töten ترجمه کرد که ریشه در معنای «کشتن» دارند، ولی معنی اضافه دارد پس در ترجمه باید دقت کند چه موضوع در قرین «کشتن» است. اینجا قرین گفتار یهودیان است پس معنی اضافه (عمدا در حال حق بر آنها نیست) اشتباه است (یعنی عیسی علیه السلام محکوم شد و کشتن او را جاری کردن حکم بود). بهتر «töten» که معنی عام دارد.

این ترجمه اشتباهات زیادی دارد به گونه‌ای که مفهوم آیات بسیار پیچیده شده است. ممکن است مولانا صدرالدین به همکارش فقط کلمات اصلی آیه را عنوان کرده و سپس موضوع آیه را برای وی شرح می‌داده است؛ سپس همکار وی آن را به زبان آلمانی ترجمه کرده و با توجه به موضوع و کلمات کلیدی آیه آن را ساخته است.

۲. مترجم با مذهب احمدی: میرزا احمد

این ترجمه که در سال ۲۰۰۵م. انجام شده، نشان می‌دهد که وی زبان آلمانی را به خوبی می‌دانسته است. در زیر نمونه‌ای از ترجمه ایشان آورده شده است:

آیه ۱۵۷ از سوره نساء

متن آیه در نمونه قبل آمده است.

Wegen ihrer Rede: «Wir haben den Messias, Sohn der Maria, den Gesandten Allahs, getötet»; während sie ihn doch weder erschlugen noch den Kreuzestod erleiden ließen, sondern er erschien ihnen nur gleich (einem Gekreuzigten); und jene, die in dieser Sache uneins sind, sind wahrlich im Zweifel darüber; sie haben keine (bestimmte) Kunde davon, sondern folgen bloß einer Vermutung; und sie haben darüber keine Gewißheit.

در این آیه در مورد کشته شدن و به صلیب کشیده شدن عیسی علیه السلام از فعل مجهول به همراه فاعل که ساختاری مجاز در زبان آلمانی می‌باشد، استفاده شده است. اما این نوع استفاده برای مفهوم موجود در آیه درست نیست و اثر منفی بر مفهوم آیه دارد؛ زیرا در این ترجمه جمله معلوم به مجهول تبدیل شده است که در زبان آلمانی از آن برای تمرکز بر روی مفعول جمله یعنی عیسی علیه السلام استفاده می‌شود، در حالی که این موضوع مقصود آیه نیست. دلیل این ترجمه اعتقاد مذهب احمدی در مورد کشته نشدن عیسی علیه السلام در هنگام به صلیب کشیده شدن می‌باشد و مترجم سعی در انتقال عقیده خود در ترجمه داشته است. این ترجمه بیان می‌کند که عیسی علیه السلام هنگامی که از صلیب جدا شد، زنده بود.

۳. مترجم با مذهب مسیحی: فریدریش ابرهارد بویسن

این ترجمه در سال ۱۷۷۳م. انجام شده است که نمونه‌ای از آن نقد می‌شود.

آیه ۳۳ سوره احزاب

﴿وَقَرْنَ فِي بُيُوتِكُنَّ وَلَا تَبَرَّجْنَ تَبَرُّجَ الْجَاهِلِيَّةِ الْأُولَىٰ وَأَقِمْنَ الصَّلَاةَ وَآتِينَ الزَّكَاةَ وَأَطِعْنَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ إِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيُذْهِبَ عَنْكُمُ الرِّجْسَ أَهْلَ الْبَيْتِ وَيُطَهِّرَكُمْ تَطْهِيرًا﴾

Seid häuslich, und putzt euch nicht in dem Geschmacke, der vorigen Zeit der Unwissenheit. Beobachtet das bestimmte Gebet, gebt den Armen, und gehorcht Gott, und dem Gesandten. Denn Gott will, daß ihr euch nicht mit Unanständigkeit beflecken sollt; da ihr Hausgenossen des Propheten seid; haltet euch daher mit aller nur möglichen Sorgfalt rein.

بزرگ‌ترین انتقاد وارد بر این ترجمه این است که معنای آیه در ترجمه منطبق بر مفهوم آیه نیست؛ حرف تأکید «انما» به «به علت اینکه» ترجمه شده است، با این ترجمه، دلیل عبادات همسران پیامبر ﷺ، پاک شدن و طاهر شدن آنان ذکر شده است. این ترجمه همچنین باعث شده است که منظور جمله به صورتی فهمیده شود که خود همسران پیامبر ﷺ خود را پاک می‌کنند، در حالی که این مهم توسط خداوند انجام می‌شود. مشکل دیگر این ترجمه این است که در کلمه «رسوله» ضمیر «ه» ترجمه نشده است و این کلمه به صورت «رسول» بیان شده است.

۴. مترجم با مذهب مسیحی: رودی پارت

این ترجمه در سال ۱۹۶۶م. انجام شده است که نمونه‌ای از آن نقد می‌شود.
آیه ۳۳ سوره احزاب:
متن آیه در نمونه قبل آمده است.

Und bleibt in eurem Haus (Variante: benehmt euch in eurem Haus mit Würde (und Anstand)), putzt euch nicht heraus, wie man das früher im Heidentum zu tun pflegte, verrichtet das Gebet, gebt die Almosensteuer und gehorchet Gott und seinem Gesandten! Gott will (damit, daß er solche Gebote und Verbote erläßt) die (heidnische) Unreinheit von euch entfernen, ihr Leute des Hauses, und euch wirklich rein machen.

(Mit den Leuten des Hauses' sind entweder die Angehörigen der Familie Mohammeds gemeint, oder die Leute des Gotteshauses', d.h. die Anhänger des in der Ka'ba symbolisierten reinen Gottesglaubens.)

این ترجمه مذکور درست است و توضیحاتی می‌دهد که اهل بیت چه کسانی هستند و در آن دو احتمال بیان شده است: اول خانواده پیامبر و دوم مسلمانان.

۵۷

۵. مترجم با مذهب مسیحی: عادل تئودور خوری

این ترجمه در سال ۱۹۸۷م. انجام شده است که نمونه‌ای از آن نقد می‌شود.
آیه ۳۳ سوره احزاب

متن آیه قبلا آمده است.

Haltet euch in euren Häusern auf. Und stellt nicht euren Schmuck zur Schau wie in der Zeit der früheren Unwissenheit. Verrichtet das Gebet und entrichtet die Abgabe und gehorcht Gott und seinem Gesandten. Gott will die Unreinheit von euch entfernen, ihr Leute des Hauses, und euch völlig rein machen.

این ترجمه به خوبی انجام شده است و نمی توان انتقادی در مورد آن عنوان نمود؛ چون کلمه "Unreinheit" در معنای مجازی برای ویژگی های زشت کارها استفاده شود.

۶. مترجم با مذهب یهودی: دکتر لودویک المن

این ترجمه در سال ۱۸۴۰م. انجام شده است که نمونه ای از آن نقد می شود.
آیه ۴ سوره بقره

﴿وَالَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِمَا أُنزِلَ إِلَيْكَ وَمَا أُنزِلَ مِنْ قَبْلِكَ وَبِالْآخِرَةِ هُمْ يُوقِنُونَ﴾

und da glauben an das, was wir dir offenbart, und an den jüngsten Tag

این قسمت به خوبی ترجمه شده است، اما مشکل بزرگی که دارد، این است که مترجم «و ما انزل من قبلک» را ترجمه نکرده است. دلیل آن این است که وی معتقد است حضرت محمد ﷺ دین اسلام و قرآن را از کتاب انجیل و تورات گرفته است؛ لذا آن بخش از آیه را عمداً ترجمه ننموده است.

۷. مترجم با مذهب سنی: بوبن هایم

این ترجمه در سال ۲۰۰۲م. انجام شده است که نمونه ای از آن نقد می شود.
آیه ۶ سوره مائده

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا قُمْتُمْ إِلَى الصَّلَاةِ فَاغْسِلُوا وُجُوهَكُمْ وَأَيْدِيَكُمْ إِلَى الْمَرَافِقِ وَامْسَحُوا بِرُءُوسِكُمْ وَأَرْجُلَكُمْ إِلَى الْكَعْبَيْنِ وَإِنْ كُنْتُمْ جُنُبًا فَاطَّهَّرُوا وَإِنْ كُنْتُمْ مَرْضَىٰ أَوْ عَلَىٰ سَفَرٍ أَوْ جَاءَ أَحَدٌ مِنْكُمْ مِنَ الْغَائِطِ أَوْ لَامَسْتُمُ النِّسَاءَ فَلَمْ تَجِدُوا مَاءً فَتَيَمَّمُوا صَعِيدًا طَيِّبًا فَامْسَحُوا بِوُجُوهِكُمْ وَأَيْدِيكُمْ مِنْهُ مَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيَجْعَلَ عَلَيْكُمْ مِنْ حَرَجٍ وَلَكِنْ يُرِيدُ لِيُطَهَّرَكُمْ وَلِيُتِمَّ نِعْمَتَهُ عَلَيْكُمْ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ﴾

O die ihr glaubt, wenn ihr euch zum Gebet aufstellt, dann wascht euch das Gesicht und die Hände bis zu den Ellbogen und streicht euch über den Kopf und (wascht euch) die Füße bis zu den Knöcheln. ...

این ترجمه با دقت انجام شده است و سعی شده است که دقیقاً تمامی کلمات آیه ترجمه شود، اما چون مذهب مترجم سنی است، در ترجمه اشاره کرده است که «در هنگام وضو پاها باید شسته شود» و وی این مفهوم را با اضافه کردن کلمه «wascht euch» در پراتنز انجام داده است.

۸. مترجم با مذهب سنی: امیر زیدان

این ترجمه در سال ۲۰۰۰م. انجام شده است که نمونه‌ای از آن نقد می‌شود.
آیه ۶ سوره مائده
متن آیه در نمونه قبل آورده شده است.

(6) Ihr, die den Iman verinnerlicht habt! Wenn ihr zum rituellen Gebet aufstehen wollt, dann wascht (vorher) eure Gesichter, eure Hände und Arme bis zu den Ellenbogen, benetzt eure Köpfe und (wascht) eure Füße bis zu den Knöcheln...

مترجم توضیحات مرتبط با هر کلمه را در صورت لزوم در پراتنز قرار داده است. انتقادی که وجود دارد این است که این مترجم نیز چون مذهب سنی دارد، مانند بوبن هایم، ترجمه را به صورتی انجام داده است که در وضو لازم است پاها شسته شود.

۹. مترجم با مذهب سنی: محمد رسول

این ترجمه در سال ۱۹۸۶ انجام شده است که در زیر بخش‌هایی از آن نقد می‌شود.
آیه ۶ سوره مائده

O ihr, die ihr glaubt! Wenn ihr euch zum Gebet begeben, so wascht euer Gesicht und eure Hände bis zu den Ellenbogen und streicht über euren Kopf und wascht eure Füße bis zu den Knöcheln. ....

اینجا نیز چون مترجم سنی است، ترجمه را به صورتی انجام داده است که مفهوم شستن پاها در هنگام وضو را تلقین می‌کند، اما نکته قابل توجه این است که دیگر مترجمان اهل تسنن، کلمه «wascht» را که معنای «شستن» می‌دهد در پراتنز قرار داده‌اند و این بدان معناست که این کلمه در متن اصلی آیه وجود ندارد، اما این مترجم این کلمه را مستقیم به کار برده است و از پراتنز استفاده نکرده است.

۱۰. مترجم با مذهب نامشخص: تئودور فریدریش گریگول

این ترجمه در سال ۱۹۰۱م. انجام شده است که نمونه‌ای از آن نقد می‌شود.

آیه ۳۳ سوره احزاب

متن آیه قبلاً آمده است.

Bleibt still in euren Häusern und zeigt euch nicht in der Öffentlichkeit wie zur Zeit der Unwissenheit. Verrichtet treulich euer Gebet und spendet Almosen und gehorcht Gott und seinem Gesandten. Fürwahr, Gott verlangt nur von euch, dass die Sünde von euch bleibe, da ihr zum Haushalte (seines Gesandten) gehört, und dass ihr euch rein von Frevel haltet.

این ترجمه نیز به صورتی است که کلمه «انما» به درستی ترجمه شده است، اما ادامه ترجمه عنوان می‌کند که خداوند به اهل بیت فرمان می‌دهد که از بدی‌ها دور بمانند؛ بدین علت که از خانواده پیامبر هستند.

تقسیم‌بندی ترجمه‌های قرآن بر اساس رشد علمی

همان‌گونه که گفته شد، لزوم ارائه ترجمه‌ای دقیق و صحیح از یک آیه، اقتضای درک کامل معانی آن می‌باشد. برخی از آیات علمی قرآن معنایی دارند که در گذشته قابل درک نبوده است؛ چون موضوع علمی مربوط به مبحث مورد نظر آیه هنوز کشف نشده بوده است. بدیهی است که ترجمه درست چنین آیاتی، زمانی که هنوز موضوع آن کشف نشده، کاری بسیار سخت و شاید ناممکن باشد. در ذیل نمونه‌ای از ترجمه یک آیه علمی را بررسی می‌کنیم.

دانشمندان معاصر کشف کرده‌اند که جهان در حال وسیع‌تر شدن است و این را با تصاویری که با دوربین‌های مخصوص تهیه شده و با کمک دیگر روش‌های علمی ثابت نموده‌اند.

از معجزات قرآن این است که این حقیقت علمی در آیه ۴۷ سوره ذاریات ذکر شده است. لزوم ترجمه درست این حقیقت علمی، ترجمه بسیار دقیق این آیه و مخصوصاً کلمه «لموسعون» می‌باشد. در ادامه ترجمه‌های مختلف این آیه را از این منظر مورد بررسی قرار می‌دهیم.

﴿وَالسَّمَاءَ بَنَيْنَاهَا بِأَيْدٍ وَإِنَّا لَمُوسِعُونَ﴾.

در این آیه چه ترجمه‌ای برای «إِنَّا لَمُوسِعُونَ» صحیح است؟ پیش از پاسخ به این سؤال، لازم است سه نکته موجود در این آیه مورد توجه قرار گیرد:
اول اینکه در این آیه سه تأکید وجود دارد: ان، لام تأکید و جمله اسمیه.

نکته دوم معنای اسم «موسعون» می‌باشد و سومین نکته درباره کلمه «سما» است که در این آیه با صیغه مفرد آمده است، در حالی که در قرآن کریم معمولاً این کلمه با صیغه جمع و به صورت «سماوات» به کار رفته است. همچنین این جمله به شکل بی‌زمان است که اشاره می‌دهد که وسعت یافتن آسمان هم‌اکنون ادامه دارد.

ترجمه عادل تیودور خوری

Und den Himmel haben Wir mit Kraft aufgebaut. Und Wir verfügen über breite Möglichkeiten.

این ترجمه در تقریباً خوب می‌باشد، اما کلمه «موسعون» را به معنای «دارای امکانات وسیع» ترجمه نموده است.

ترجمه امیر زیدان

۶۱

Und den Himmel errichteten WIR mit Kraft, und gewiß, WIR sind doch Ausdehnende.

این ترجمه از نظر معنا درست می‌باشد و فاعل جمله نیز در آن به درستی مشخص شده و کلمه «موسعون» به معنای «کسانی که وسعت می‌دهند» ترجمه شده است.

ترجمه محمد رسول

Und den Himmel haben Wir mit (Unserer) Kraft erbaut; und siehe, wie Wir ihn reichlich geweitet haben.

در این ترجمه کلمه «موسعون» به صورت فعل ماضی با معنای «وسعت دادیم» ترجمه شده است؛ یعنی وسعت آسمان ثابت شده است.

ترجمه بوبن هایم

Und den Himmel haben Wir mit Kraft aufgebaut, und Wir weiten (ihn) wahrlich (noch) aus

این ترجمه درست می‌باشد و کلمه «موسعون» در آن به صورت فعل مضارع استمراری با معنای «وسعت می‌دهیم» ترجمه شده است. مترجم با کلمه «noch» اشاره کرده است که این عمل وسعت دادن حتماً ادامه دارد.

ترجمه رودی پاری

Und den Himmel haben wir mit Kraft aufgebaut. Uns ist alles möglich.

این ترجمه کاملاً نادرست می‌باشد و کلمه «موسعون» به معنای «همه کار امکان دارد» ترجمه کرده است.

ترجمه مرزا مسرور شامد

Und den Himmel haben Wir erbaut mit (unseren) Kräften, und Unsere Kräfte sind wahrlich gewaltig

مترجم کلمه «موسعون» را به معنای «نیروی ما عظیم است» ترجمه کرده است.

ترجمه صدر الدین

Und den Himmel, Wir erbauten ihn mit Macht; denn wahrlich, wir sind machtvoll.

مترجم کلمه «موسعون» را به معنای «ما قدرتمند هستیم» ترجمه کرده است.

ترجمه فریدریش ابرهارد بویسن

Mit unendlicher Kraft haben wir den Himmel gebaut, und ihm einen weiten Umfang gegeben.

مترجم کلمه «موسعون» را به صورت فعل ماضی و با معنای «حوزه را وسعت دادیم» ترجمه کرده است.

ترجمه گریگول

Den Himmel haben wir mit Kraft gebaut und siehe, wir haben ihn weit ausgedehnt;

این ترجمه کلمه «موسعون» را به صورت فعل ماضی و با معنای «دور وسیع کردیم» ترجمه کرده است.

نتیجه

با توجه به اینکه هر ترجمه اشتباهات و اشکالات خاص خود را دارد، باید بررسی شود که کدام اشکالات مهم و غیرقابل قبول و کدام اشکالات قابل قبول می‌باشد. در این نوشتار، انواع اشکالات و ایرادهای زیر در ترجمه‌ها یافت شد.

۱. اشتباهات ناشی از عدم تسلط به زبان آلمانی.

این‌گونه اشکالات عمدی و هدف مترجم نیست، ولی بدیهی است اگر مترجم زبان مقصد را در حد لازم نداند، ترجمه‌ای قابل قبول ارائه نمی‌دهد.

۲. مترجم غیرمسلمان برای اثبات مذهب خود اقدام به ترجمه قرآن می‌نماید. این کار بسیار خطرناک است؛ چرا که این‌گونه افراد، ترجمه را با دقت بسیار زیادی انجام می‌دهند، ولی اگر به قسمت‌های مخالف عقیده خود برخورد کنند، آن را به صورتی ناقص یا حتی دروغ ترجمه می‌کند. برای نمونه می‌توان به ترجمه لودویک آلمن اشاره کرد که «و ما انزل من قبلک» را ترجمه نکرده است؛ چون ترجمه آن مخالف اعتقاد وی بوده است.

۳. بیشتر ترجمه‌هایی قدیمی معانی جملات به درستی انتقال داده نشده است و جملات معلوم به شکل مجهول ترجمه شده است. همچنین این ترجمه‌ها معمولاً به علامات و کلمات تأکید معنای مستقلی داده‌اند که این باعث اشتباه در ترجمه شده است.

منابع

ترجمه به زبان آلمانی

1. Boysen, Friedrich Eberhard; Der Koran oder das Gesetz für Muselmänner; 1775; Bebauer; Halle
2. Bubenheim Frank und Eliyas Nadeem; Der Coran; 2002; König Fahd Komplex; Medina – Saudi Arabien
3. Denffer, Ahmed v.; Der Koran; 1996; Islam. Zentrum München; München - Pakistan
4. Grigull, Theodor Friedrich; Der Koran; 1950, . 2. Druck; Otto Hendel; Münster
5. Houry, Adel Theodor und M.S. Abdullah; Der Koran; 2001; Gütersloher Verlagshaus Mohn; Gütersloh
6. Megerlein, Prof. Dr. David Friedrich; Die türkische Bibel oder des Korans allererste teutsche ebersetzung aus der arabischen Urschrift; 1772; 1. Druck; bei Johann Gottlieb Gar; Frankfurt am Main
7. Mirza, T. Ahmed; Der heilige Qu-an; 1954; Ahmadijja; Rabu – Pakistan
8. Paret, Rudi; Der Koran; 1966; Kohlhammer; Stuttgart
9. Rassoul, Muhammad Ahmad; Die ungefähre Bedeutung des Qur'an Karim in deutscher Sprache; 1986; Islam. Bibliothek; Köln
10. Sadr Ud-Din, Maulana; Der heilige Koran; 1964, 3. Druck; Muslimische Revue; Berlin
11. Ullmann Dr., Ludwig; Der Koran; 1840; Funcksche Buchhandlung; Krefeld
12. Zaidan, Muh

منابع فارسی

۱۳. رضایی اصفهانی، محمد علی، منطق ترجمه قرآن، قم: مرکز علوم اسلام، ۱۳۸۵ ش.
۱۴. شفر، استفان فریدریش، بررسی آیات علمی قرآن در پدیده فیزیکی (با تأکید بر تفسیر نمونه)، قم، مجتمع آموزش عالی امام خمینی علیه السلام، شهریور ۱۳۹۳.

منابع اینترنت

15. <http://www.eslam.de/begriffe/q/quran-uebersetzungen.htm>;
1393/11/23
16. <http://www.thekeytoislam.com/de/scientific-explanations-quran-expansion-universe.aspx>; 1394/5/4
17. <http://erschaffungdesuniversums.com/de/works/28275/Die-expansion-des-universums>; 1394/5/4